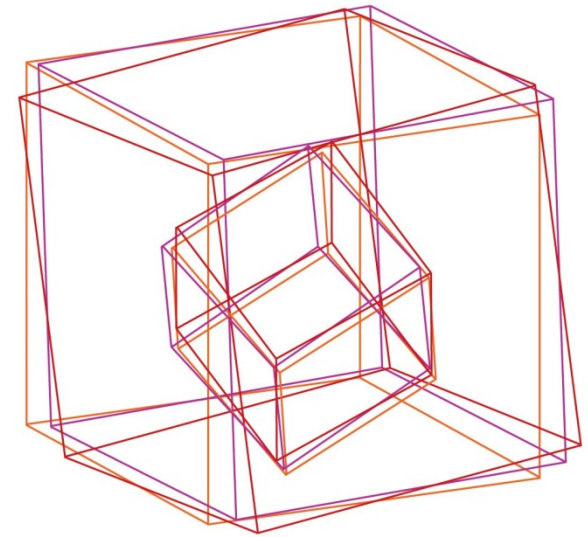


# Aktivacijske metode u obrazovanju odraslih



**Ilona Matheis**  
Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung

# PREGLED

- Zašto uopće aktivacijske metode? Methoden?
- Površno i dubinsko učenje
- Centralna pitanja kod planiranja i oblikovanja događaja
- Reading i Flexing kao pedagoške kompetencije
- Pregled metoda
- Preporuke

**Ilona Matheis**

Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung

Poučavanje i učenje su jedan kreativan proces u čijem uspjehu učestvuju podjednako i učenici i učitelji.  
(Beer/Meisel, 2006)

Kod planiranja događaja i njihovog sprovođenja bitno je imati uvid u osobnu odgovornost i omogućavanje učenja i poticati aktivnu ulogu u procesu učenja i poučavanja. (Siebert, 2006)

# Usaglašavanje sa koracima

Ja imam mnogo iskustva u planiranju i organiziranju događaja.

Ja redovito upotrebljavam aktivacijske metode u svojim događajima.

Aktivacijske metode funkcioniraju u interkulturalnim sadržajima takođe dobro.

**Methodos** (grčki) = **put**



Ilona Fritzsche  
Akademie für Wissenschaften und Weltbildung

# Zašto uopće aktivacijske metode?

**Gute Gefühle** wir lernen mehr, behalten es länger und können das Wissen für Transferleistungen nutzen, wenn wir uns gut fühlen

mobiliziranje potičućih emocija za učenje

**Aufmerksamkeit**

Wir lernen nur, wenn wir aufmerksam sind. Also wenn wir evocirati sadržaje iz sjećanja iskustva i predznanja lachen, probieren, interessiert zuhören etc.

**buđenje usvajanja novih znanja i senzornog poimanja**

Wir lernen alle unterschiedlich. Für viele Menschen sind Bilder zum Lernen wichtig. Wir lernen oft besser, wenn viele Sinne angesprochen werden.

Stavljanje tijela u pokret

**Nutzen / Sinn**

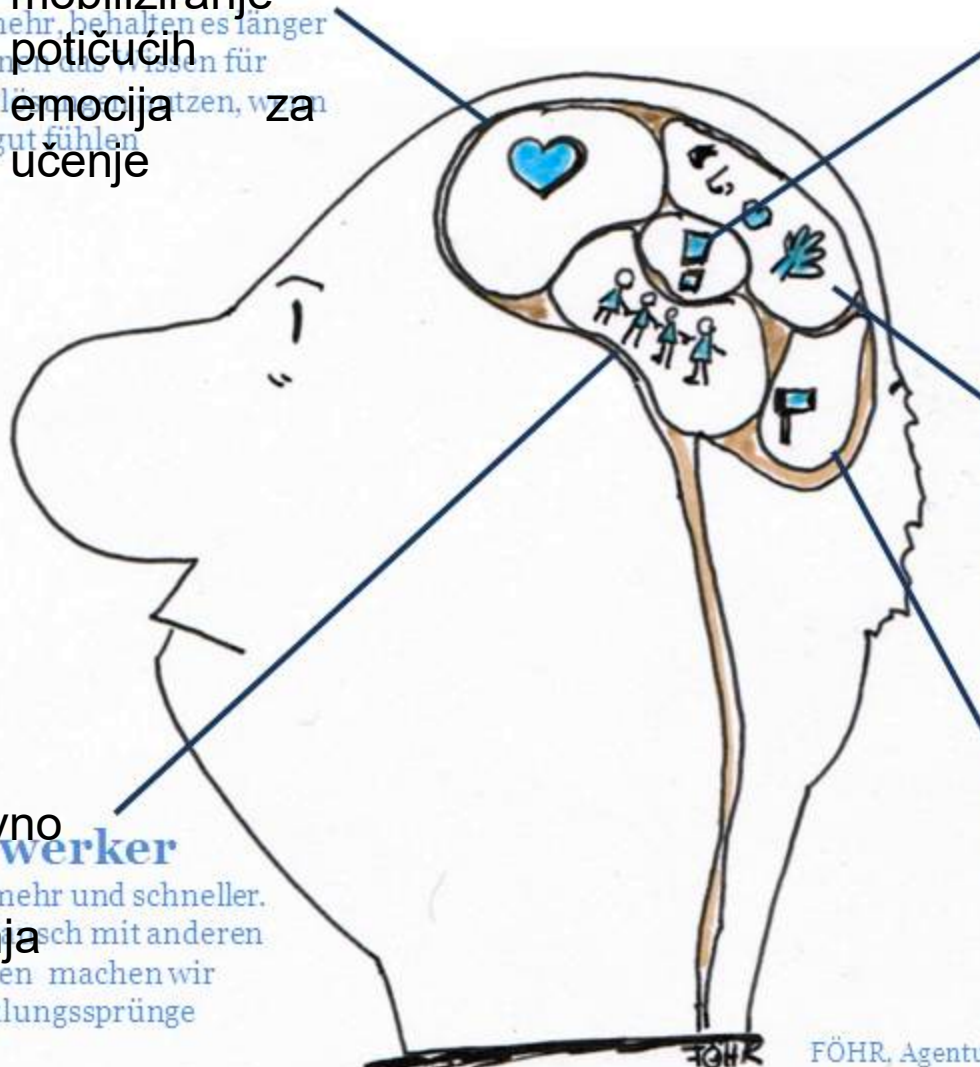
Wir lernen schneller, wenn wir einen Nutzen in dem Lernen sehen.

poticanje komunikativno

**Netzwerker**

lernen mehr und schneller. Mensch mit anderen Menschen machen wir Entwicklungssprünge

9  
razumjevanja



# POVRŠNO UČENJE

**funkcionira** deklarativno znanje: znanje o nečemu

proceduralno znanje: znanje o tome, kako nešto

## Aktivnosti docenta/docentice:

Prezentiranje znanja, pokazivanje folija, iznošenje ishoda, cjelovito predstavljanje sadržaja, postavljanje pitanja, vrednovanje odgovora sa točno i netočno, skrbiti za tišinu, držati što uzbudljivija predavanja...

## Aktivnosti učenika:

koncentrirano i mirno slušati, zapisivati, učiti napamet, davati točne odgovore...

## Učenje je uspješno, ako...

mnoge činjenice mogu reproducirati tačno, detaljno i potpuno.

## Aktivnosti docenta/docentice:

Postavljanje pitanja, davati pomoć pri radu, strukturirati materiju, motivirati na promišljanje, zajednički provjeravati odgovore, dopuštati eksperimente i pogreške

## Aktivnosti učenika:

istraživanje, izrada, strukturiranje, propitivanje, oprobavanje, kategoriziranje, diskutiranje, zahednički rad, formuliranje osobnih pitanja.

## Učenje je uspješno, ako...

....ako mogu biti riješeni složeni problemi, pitanja mogu samostalno biti riješena, ako je moguć transfer, ako novi sadržaji mogu biti riješeni čak i kada ranije nije naučeno slično rješenje.

Quelle: Wunderlich, 2016

**Ilona Matheis**

Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung

# Definicija

Rezultati učenja su iskazi o tome šta neki učenik/ca zna, razumije i šta je u stanju da učini, nakon što je završio/la proces obuke. Ti rezultati se definišu kao znanja vještine i kompetencije.

Europska komisija. 2008. Europski kvalifikacijski okvir za doživotno učenje. EQR. Luxemburg: Služba za javne objave europskih zajednica.  
[http://ec.europa.eu/education/pub/pdf/general/eqf/broch\\_de.pdf](http://ec.europa.eu/education/pub/pdf/general/eqf/broch_de.pdf)(pristupljeno 11.12.2011.



## **Ciljevi učenja**

Šta su sudionici u stanju da urade poslije učešća na događaju?

## **konstruktivno prilagođavanje**

### **Metode ispitivanja odnosno metode prijenosa**

Na koji način je moguće ispitati doseg rezultata učenja (ispiti/prijenos,...)?

**Ilona Matheis**

Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung

### **Metode poučavanja i metode učenja**

Koje metode učenja doprinose dostizanju željenih rezultata učenja?

# ZENTRALNA PITANJA KOD PLANIRANJA I OBLIKOVANJA DOGAĐAJA

**Tko?**

**Šta poslije?**

**Kada?**

**Šta?**

**Čemu?**

**Kako?**

# Ko?

## Ciljna grupa

- a. Šta znaš o sudionicima (veličina grupe, prethodna iskustva, interesovanja, itd.)?
- b. Kako želim da podstaknem sudionike da se bave temom (informiranje, buđenje znatiželje, razdrmavanje, odnos prema aktuelnim zbivanjima, formulirati teze za diskusiju, skupiti vlastita pitanja)?
- c. Šta je potrebno grupi da bi bila spremna za rad (faza upoznavanja, jasnost ciljeva učenja, povratne informacije o prethodnim rezultatima, vođenje konflikta)?

# Šta?

## Tema

- a. Šta želim obraditi?
- b. Koju temu želim obuhvatiti?
- c. Koja predznanja mogu pretpostaviti?

Šta?

# Čemu?

## Cilj učenja i metodika

- a. Koji cilj učenja je u središtu?
- b. Za koju uporabnu situaciju odnosno za koju svrhu se uči?

čemu?

# Kako?

## Metodika

- a. Kako uvodim temu: predavanje, postavljanje pitanja, film, tekst itd.?
- b. Kako sudionici treba da usvoje ove sadržaje (slušanje/gledanje, istraživanje, čitanje, samostalna izrada, postavljanje pitanja)? Koje su metode prikladne za dalju obradu /usvajanje?
- c. Koji materijali su mi potrebni za to?

kako?

# Kada?

## Pravilno odabrati vrijeme

- a. U kojoj životnoj dobi, dobu godine, dobu dana („Utvrdivač vremena“) je tema odgovarajuća za sudionike.
- b. Koliko je vremena potrebno?

kada?

# Šta zatim?

## Osiguravanje prijenosa

- a. Kako se utvrđuju rezultati (pomoću pripremljenih naputaka ili za vrijeme faze predstavljanja sa medijima kao što su flipčart, plenum, slušanje, foto-dokumenti, filmovi napravljeni od strane studenata, portfelji za učenje, wikipedija, protokoli)?
- b. Kako se utvrđuju dalji koraci učenja (kroz dogovor sa učenicima ili kroz norme koje ja postavljam)?
- c. Kako se prati transfer (od strane mene, na peer razini (prenošenje unutar grupe, ili od strane vanjskih saradnika)?

šta zatim?



# Reading i Flexing kao pedagoška kompetencija

**Reading** = Obuhvatiti grupu ili situaciju na kursu; rasterećenje ili opterećenje, interpretirati neverbalne signale odnosno poteškoće pri učenju.

**Flexing** = reagirati primjereno situaciji; eventualno mijenjati koncept, spontano predložiti drugačije metode, čak iako nisu bile planirane.

uporedi Siebert (2006), str.13

**Obratiti pozornost na sledeće kod Readinga  
i Flexinga:**

**ŠTA?**

**TEMA**

**ZAŠTO?**

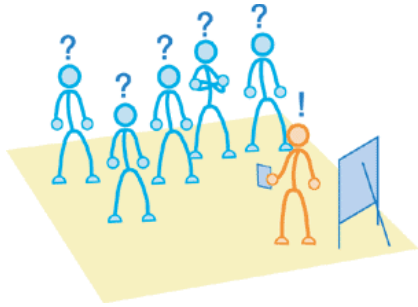
**METODE**

**ČEMU?**

**SVRHA**

# PREGLED METODA

**Ilona Matheis**  
Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung



# METODA UPOZNAVANJA

## TIJEK

- Metode koje potiču međusobno upoznavanje sudionika

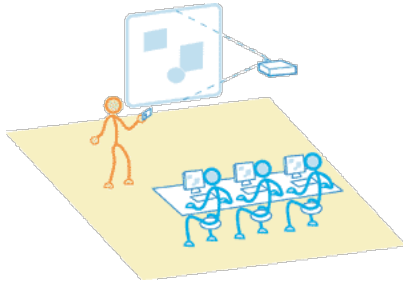
## PRIKLADNO ZA FUR

- Početak događaja
- Povezivanje sudionika

## POZORNOST NA

- Osobitosti ciljne grupe
- Veličina grupe
- Vremenski okvir
- Smisljena metoda, koja potiče povezivanje sudionika

# METODE PREDAVANJA



## TIJEK

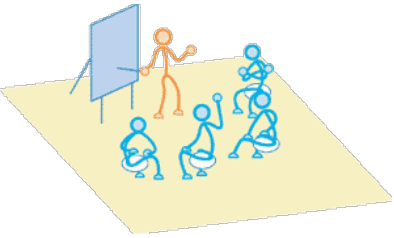
- Predavač ili sudionik se referira prema
  - temi,
  - postavljanju cilja,
  - opremljenosti i
  - grupi
- eventualno . medijska potpora (bimer filmske sekvence, flipčarts, naputci etc.).

## PRIKLADNO ZA

- Dojmljiv uvod

## POZORNOST NA

- Jasna struktura, ne predugo na jednom dijelu.
- Kačiti se za fazu razrade.
- Dobra priprema sadržaja, količina i struktura kao i sigurno rukovanje medijima su neophodni



# METODE MODERIRANJA

## TIJEK

- Uvod, pitanja i rezultate moderirati i strukturirati u grupi (npr. Brainstroming sa plenumom, ispitivanje pomoću kartica, Mind-Mapping, SOFT-analiza, metoda stoja na glavi, itd.).

## PRIKLADNO ZA

- Zajednička obrada rezultata i refleksija

## POZORNOST NA

- Dobro odabrati pitanja za grupu da se ne stvori utisak da postoji samo jedan moguć odgovor
- Imati u vidu dinamiku grupe.



# METODE SAMOSTALNOG UČENJA

## TIJEK

- Sudionici rade samostalno na konkretnim radnim odnosno refleksivnim zadacima

## PRIKLADNO ZA

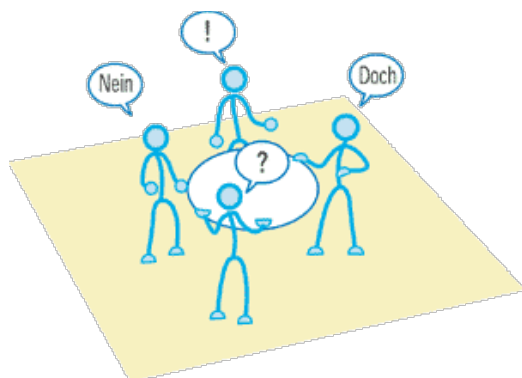
- Koncentrirana obrada tema, refleksija
- Poticanje razvijanja i izrade osobnih ideja
- Povezivanje sa osobnim znanjima

## POZORNOST NA

- Podjela jasnih zadataka, planiranje povratnih informacija.
- Priprema mogućnosti podrške, ako se sudionik ne snalazi sa sadržajima.

**Ilona Matheis**

Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung



# JEDNOSTAVNE PEER NA PEER METODE

## TIJEK

- Metode koje sudionici donose u međusobnom razgovoru kao (npr. mrmljajuće grupe, brzi sastanci, razmisli – upari – podijeli, blic-svjetla, grupna diskusija itd.)

- Za svaku metodu sa prethodnom pismenom vizualizacijom

## PRIKLADNO ZA

- Refleksija i produblavanje uvoda  
Buđenje pozornosti kod duljih uvoda kao međukorak ili nekomplicirano usvajanje misaonih slika.

Međusobno upoznavanje može biti prvi korak u smjeru aktiviranja kada koncept ne može biti brzo zamijenjen.

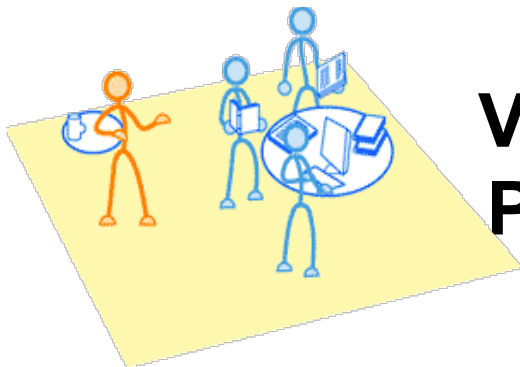
## POZORNOST NA

- Za svaku metodu mogućnost bez pripreme materijala.
- Bitno je dobro upravljanje vremenom, jasno postavljanje pitanja i osiguravanje ishoda.

**Ilona Matheis**

Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung





# VREMENSKI INTENZIVNE I PRIMJENLJIVE PEER NA PEER METODE

## TIJEK

- Sve metode za grupni rad (kao npr. stručni pazli, radionice budućnosti, otvoreni prostor, metoda snježne lopte, uloge, poster-diskusije)

## PRIKLADNO ZA

- Intenzivna faza razrade za slojevite teme. Sa svrhom refleksije i dubinskog učenja.
- Timski procesi se oživljavaju i mogu biti eksplicitno tematizirani za svaku metodu.

## POZORNOST NA

- Dobra priprema (materijal, tok, ciljevi, itd.) kao i sigurno upravljanje metodama su neophodni. Promatranje grupnih procesa (vrijeme i eventualno upravljanje konfliktima) je često od pomoći.
- Povratne informacije od strane učitelja i sudionika.

**Ilona Matheis**

Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung



# METODE SAVJETOVANJA NA PEER RAZINI

## TIJEK

- Metode kod kojih se učenici međusobno savjetuju (kolegijalno savjetovanje, dijaloška šetnja, reflektivni tim, razvojna zvijezda itd.)

## RIKLADNO ZA FÜR

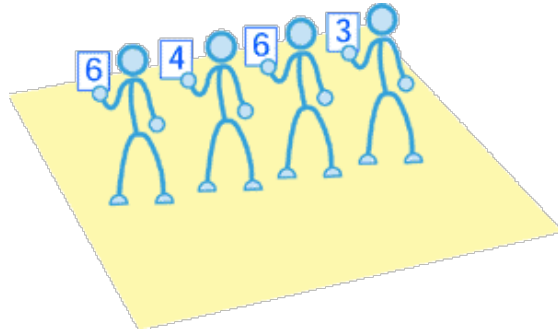
- Teme koje treba da se reflektiraju ili zahtjevaju individualni razvojni put. Pospješuje međusobno poštovanje i konzekventno se nadovezuje na znanja učenika.

## POZORNOST NA

Zahtijeva jedan stabilan okvir, koji pruža promišljene elemente za dalju obradu.

**Ilona Matheis**

Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung



# METODE POVRATNIH INFORMACIJA

## ABLAUF

- Metode kod kojih sudionici mogu dati povratne informacije (blic-svjetlo, skala-pitanja, anketa ili upitnik, moderacija; dopalo mi se to i to, Imam prijedlog za poboljšanje...itd)

## GUT GEEIGNET FÜR

Povratna informacija u međuvremenu, za vrijeme događaja, na kraju dana ili na kraju događaja.

## ACHTEN AUF

- Potreban otvoren okvir
- Paziti na pravilo povratne informacije
- Povratna informacija treba da se prihvati i iskoristi

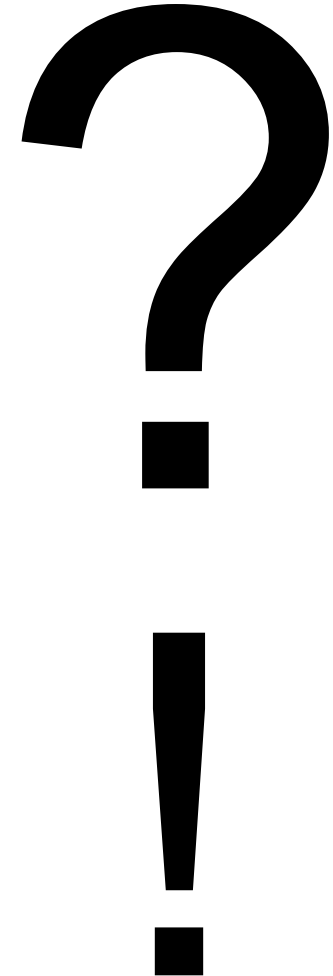
**Ilona Matheis**

Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung

**KOJE METODE PO  
VAŠEMU VIĐENJU  
IMAJU SMISLA ZA  
SLEDEĆI EZA  
SASTANAK**

**DA LI I VI RABITE  
STRUKTURU  
ŠTA-SA ČIM-ČEMU**

**Ilona Matheis**  
Akademie für wissenschaftliche Weiterbildung



# Preporuke

## Upoznavanje:

- tehnika skaliranja

## Izrada novih sadržaja/Povezivanje sa već postojećim

- mindmapping
- poster-seanse

## Razmjena iskustava:

- tehnika scenarija
- kolegijalno savjetovanje
  - pro-kontra debata
- razmisli-upari-podijeli

## Usaglašavanje:

tehnike skaliranja

## Povratne informacije:

- ploča sa ciljevima
- barometar
- metoda semafora
- jednominutni papir
- ispitivanje sa karticama

Dopalo mi se to i  
to/prijedlozi za poboljšanje

## Literatura

Beer, Wolfgang; Meisel, Klaus (2006): Vorbemerkungen. In: Siebert, Horst (2006): Methoden für die Bildungsarbeit. S.7ff

Biggs, John (1996): Enhancing teaching through constructive alignment, in: Higher Education 32, S.347-364.

Europäischer Qualifikationsrahmen für Lebenslanges Lernen. URL: [https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-efq/files/leaflet\\_de.pdf](https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-efq/files/leaflet_de.pdf) (Zugriff: 20.06.17)

Siebert, Horst (2006): Methoden für die Bildungsarbeit.

Szczyrba, Birgit; Wunderlich, Antonia. Methoden. URL: [https://www.th-koeln.de/mam/downloads/deutsch/hochschule/profil/lehre/steckbrief\\_methoden.pdf](https://www.th-koeln.de/mam/downloads/deutsch/hochschule/profil/lehre/steckbrief_methoden.pdf) (Zugriff: 20.06.17)

Izvor: [www.e-teaching.org](http://www.e-teaching.org)